

Er du ophavsmand?

- så kan du ansøge om midler fra COPY-DAN
- måske i form af et studie- eller rejselegat!

§ Offentlige aktstykker

Love, administrative forskrifter, retsavgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke for værker, der fremtræder som selvstændige bidrag i de i stk. 1 nævnte aktstykker. Sådanne værker må dog gengives i forbindelse med aktstykket. Rotten til videre udnyttelse afhænger af de i øvrigt gældende regler.

Udgivet af Dansk Metal, IT-sekretariatet.

Juni 2006

Grafisk Design: Mind to Mind

Tryk: Schultz Grafisk

Er du ophavsmand?

Du er ophavsmand, hvis du har ophavsret til et kunstnerisk eller litterært værk.

Et kunstnerisk værk kan være et maleri, en melodi, en skulptur, et smykke, en tegning m.v. Et litterært værk kan være en bog, teksten på en hjemmeside, teksten i denne pjece, et teaterstykke, underteksterne til en film m.v. Edb-programmer er efter ophavsretten det samme som et litterært værk.

På medieområdet vil f.eks. radio- og TV-programmer være ophavsretligt beskyttet. Dette indebærer, at lydteknikere, fotografer og andre, der medvirker ved produktionen af sådanne programmer, kan have ophavsrettigheder dertil.

Der er ingen krav til kvaliteten af værket – også dårlig kunst er ophavsretligt beskyttet.

Det er ikke nødvendigt, at du ansøger om ophavsret. Du opnår

retten automatisk i takt med, at værket bliver til.

Ophavsret betyder, at du – med få undtagelser – har eneret til at bestemme, hvordan værket skal bruges eller har krav på betaling, når værket bliver brugt. Ophavsret kan give dig beskyttelse mod, at dit værk f.eks. bliver ulovligt efterlignet.

De fleste ophavsmænd tænker ikke over, at de har ophavsret til deres værk, før det bliver nødvendigt at gøre retten gældende. Det vil sige i de tilfælde, hvor andre f.eks. ulovligt kopierer, fremstiller og/eller sælger et værk. En gammel læresætning om, hvad der er beskyttet efter ophavsretsloven, siger, ”hvis noget er værd at kopiere, er det også værd at beskytte”.

Hvorfor er det interessant at være ophavsmand?

Ophavsrettigheder kan være meget værdifulde. Ophavsmanden, eller den der har fået overdraget ophavsretten, kan kontrollere – og dermed tjene penge på – produktionen af værket. Det er ikke kun bogforlag, pladeselskaber, arkitektfirmaer, fjernsynsforetagender, guldsmede eller andre medie- eller (brugs-)kunstrelaterede virksomheder, der lever af sine ophavsrettigheder. De fleste virksomheder har ophavsrettigheder, som det er vigtigt for virksomheden at værne om og beskytte.

Mange ophavsmænd er ikke klar over, hvilken værdi deres værk reelt har. Det kan være, fordi brugen af værket først kommer til at ske lang tid efter, at værket blev til.

Et godt råd til dig kan derfor være at overveje situationen grundigt, inden du indgår aftaler om at sælge eller på anden måde give din

ophavsret til dit værk til andre – særligt hvad angår vederlag, tidsperiode m.v. Dette gælder selvfølgelig alene i de tilfælde, hvor du har mulighed for at bestemme over værket. Det har du ikke, hvis ophavsretten er overgået til din arbejdsgiver - se nærmere neden for om ophavsretten i ansættelsesforhold.

Ophavsretten strækker sig langt ud i tid - normalt i 70 år fra den oprindelige ophavsmands dødsår.

Hvem har ophavsretten - den ansatte eller arbejdsgiveren?

Det er vigtigt for både dig og din arbejdsgiver at vide, hvem der har ophavsretten til de værker, du skaber på dit arbejde.

Hvorfor det er vigtigt, kan lettest vises med et eksempel: Hvis en avis ikke automatisk havde ret til

at trykke journalisternes artikler – som er litterære værker – kunne avisen ikke trykkes og udkomme, før alle journalister havde givet hver deres tilladelse til, at deres artikler blev trykt. Hver dag blev ejeren nødt til at tage ud på en ny spørgerunde for at sikre sig, at alle journalister nu også ville tillade, at deres artikler kom i avisen næste dag.

Det ville naturligvis være en uholdbar situation for avisen og for andre virksomheder, der lever af at producere og sælge værker. Derfor er reglerne om ophavsret i ansættelsesforhold tilpasset virkeligheden lidt bedre end som vist i eksemplet.

1) I et ansættelsesforhold kan du **aftale** med din arbejdsgiver, hvad der skal gælde i forhold til dine ophavsrettigheders overgang til din arbejdsgiver. Sådanne aftaler kan også fremgå af din overenskomst.

2) Er der **ikke udtrykkeligt aftalt** noget vedrørende ophavsrettens overgang, gælder der forskellige

regler alt efter, om det vedrører ophavsret til et edb-program eller et andet værk.

For andre værker end edb-programmer gælder det efter fast retspraksis, at ophavsretten overgår til din arbejdsgiver i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til din arbejdsgivers sædvanlige virksomhed, hvis

- du er i et varigt og fast ansættelsesforhold, og
- dit værk er frembragt som led i ansættelsesforholdet.

For edb-programmer gælder det, at ophavsretten i det hele overgår til din arbejdsgiver, hvis programmet er udført

- under dit arbejde eller
- efter anvisninger fra din arbejdsgiver.

Et edb-program i ophavsretslovens forstand er alene de koder, der meddeler processoren i en computer, hvad den skal gøre. Det, der efterfølgende sker på skærmen eller lyder ud af højtalerne som led i brugen af programmet, er derfor i stedet omfattet af de nævnte regler om andre værker end edb-programmer.

Hvordan beholder og beskytter du din ophavsret – nu og i fremtiden?

Hvis du er ansat ophavsmand:

Som før nævnt er mange ophavsrettigheder overdraget til arbejdsgivere enten som led i en aftale,

eller fordi det fremgår af loven eller af retspraksis. Det er derfor vigtigt, at du kender dine rettigheder efter ansættelseskontrakten eller overenskomsten. Hvis du står

overfor at skulle forhandle en ny kontrakt eller genforhandle din gamle, kan det være en idé, at I også forhandler om dine ophavsrettigheder.

De eneste rettigheder, der aldrig kan overdrages til andre, er den såkaldte respektret og faderskabsret for så vidt angår værker, der ikke er edb-programmer. Retten indebærer bl.a., at du har krav på at blive navngivet i forbindelse med brugen af værkerne i det omfang, det er normalt at gøre det.

I forhold til de rettigheder, der ikke er overgået til din arbejdsgiver, beskytter du bedst din ophavsret ved at håndhæve den, så snart du opdager, at et ulovligt brug af dit værk finder sted. Det kan ske med hjælp fra din afdeling eller en advokat, hvis det er arbejdsgiveren, der bruger dit værk ulovligt. Hvis det er nogen uden for virksomheden, der ulovligt bruger dit værk, kan du eventuelt få hjælp fra virksomhedens jurist, hvis der er en sådan.

Hvis du er selvstændig ophavsmand:

Som nævnt beskytter du bedst din ophavsret ved at håndhæve den, så snart du oplever, at dit værk bruges ulovligt.

Ophavsretten består, uanset om du navngiver dit værk, eller om du benytter et ©-mærke. Dog kan det tilrådes, at du så vidt muligt gør omverdenen opmærksom på din ophavsret ved f.eks. at navnemærke værket eller på anden måde fortælle, at det er dig, der er ophavsmand til værket.

Midler til ophavsmænd fra COPY-DAN:

COPY-DAN er en fællesforening, der forvalter ophavsretlige midler. Dansk Metal modtager hvert år et beløb fra COPY-DAN til videreformidling bl.a. til Dansk Metals medlemmer. Det er alene de medlemmer, der også er ophavsmænd, der kan komme i betragtning til midlerne.

Midlerne kan uddeles i form af:

- Uddannelsesformål, herunder studierejser, kulturelle eller sociale formål.
- Støtte til koncert- eller udstillingsvirksomhed, videogram- eller fonogramudgivelse, filmproduktion og -distribution eller anden kulturel produktion, herunder erhvervelse af teknisk udstyr i forbindelse hermed.
- Støtte til tilsvarende aktiviteter, hvori rettighedshaverne er engageret, og som efter Dansk Metals skøn bør nyde støtte.

159
159

Ophavsrettens gyldighedstid

88

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

LoveKulturministeren kan fastsætte nærmere regler, hvorefter anvendelsen af lovens bestemmelser under forudsætning af gensidighed udvides i forhold til andre lande.

Stk. 2. Endvidere kan kulturministeren fastsætte nærmere regler, hvorefter loven gøres anvendelig på værker, som først er udgivet af mellemfolkelige organisationer, samt på ikke-udgivne værker, som sådanne organisationer har ret til at udgive.

Har du lyst til selv at ansøge om støtte, skal du i din ansøgning angive, hvilket formål du vil bruge pengene til. Husk at dit formål skal være ophavsretligt relevant, for at din ansøgning kan komme i betragtning. Ansøgningen skal rumme en beskrivelse af din arbejdsbaggrund, en uddybende beskrivelse af det projekt, du søger midler til samt et detaljeret budget. Du finder et ansøgnings-skema, som du kan udfylde, på www.itzu.dk under fanebladet "medie".

Send din ansøgning til:
it@danskmetal.dk

I 2005 uddelte Dansk Metal over 1/2 mio. kr. til ophavsretligt relevante formål, bl.a. til:

- studie- og rejselegater
- kurser, uddannelse og efteruddannelse
- deltagelse i konferencer, messer m.v. inden for mediebranchen
- dokumentarfilmproduktion
- udstillingsvirksomhed
- udvikling af kurser

Skattemæssige konsekvenser:

Legater er skattepligtige. Der gælder dog den undtagelse hertil, at legater, der skal anvendes til studierejser i udlandet (herunder Færøerne og Grønland), er skattefri i det omfang, legatet bruges til sædvanlige udgifter til

- rejse mellem Danmark og studie-stedet eller
- dækning af sædvanlige omkostninger til logi, kost og småfor-nødenheder på studiestedet.

Endvidere vil legater, der bruges til betaling af undervisning, delta-gerafgifter og lignende til studie-stedet – det vil sige også til beta-ling for kurser i studiestedets sprog - være skattefri.

Du skal kunne vise bilag for alle udgifterne. Dog kan du, når det gælder rejseudgifter i bil og udgif-ter til kost og logi, bruge stan-dardtakster frem for at vise bilag.

DANSK METAL

Dansk Metal
Nyropsgade 38
1780 København V
Postboks 308
Tlf 33 63 20 00
Fax 33 63 21 00

www.danskmatal.dk
metal@danskmatal.dk